

ЗАКОН

О ПОТВРЂИВАЊУ СПОРАЗУМА О УСЛОВИМА ЗА СЛОБОДАН ПРИСТУП ТРЖИШТУ РАДА НА ЗАПАДНОМ БАЛКАНУ

Члан 1.

Потврђује се Споразум о условима за слободан приступ тржишту рада на Западном Балкану, потписан у Тирани, 21. децембра 2021. године, у оригиналу на енглеском језику.

Члан 2.

Текст Споразума у оригиналу на енглеском језику и у преводу на српски језик гласи:

AGREEMENT
ON CONDITIONS FOR FREE ACCESS TO THE LABOUR MARKET
IN THE WESTERN BALKANS

PREAMBLE

We, the Western Balkan participants referred to collectively as “the Contracting Parties” and individually as “the Contracting Party”

EXPRESSING willingness for strengthening the regional cooperation and mutual understanding, with the aim of contributing to economic development and increase of economic growth, investments and employment in the Western Balkans,

CONSIDERING the importance of the field of movement of workers, with the aim of ensuring progress and economic prosperity,

BEARING IN MIND the Joint Declaration signed in Novi Sad on 10 October 2019, which is based on the implementation of the four key freedoms of the European Union in the Western Balkans,

RECOGNIZING the Joint Declaration of the Prime Minister of the Republic of Albania, the Prime Minister of the Republic of North Macedonia and the President of the Republic of Serbia adopted at the Western Balkans Summit held in Ohrid on 10 November 2019,

ACKNOWLEDGING the Joint Declaration of the Prime Minister of the Republic of Albania, the Prime Minister of the Republic of North Macedonia and the President of the Republic of Serbia adopted at the Western Balkans Summit in Tirana on 21 December 2019,

FOLLOWING the Memorandum of understanding on cooperation related to free access to the labour market in the Western Balkans signed in Skopje on 29 July 2021,

NOTING that no provision of this Agreement may be interpreted as to exempt the Contracting Parties from their respective rights and obligations under existing treaties, including their existing regional and bilateral trade agreements,

INVITING the other Western Balkan participants to join this agreement in the spirit of inclusiveness, regional cooperation and with a view to improving the lives of all within region,

Hereby agree as follows:

GENERAL PROVISIONS

Article 1

Citizens of the Contracting Parties to which this Agreement applies shall have the right to move, stay and work freely within the territory of the Contracting Parties, in accordance with this Agreement.

DEFINITIONS

Article 2

For the purposes of this Agreement, the following terms shall have the meaning:

- 1) “Citizen” – a person who holds the citizenship of one of the Contracting Parties;

- 2) “Domestic legislation” – laws and other normative acts which are in force in one of the Contracting Parties;
- 3) “Receiving Party” – the Contracting Party into which territory the citizen of the other Contracting Party has entered, resides and works;
- 4) “Open Balkan ID number” – unique registration number for the citizens of the Contracting Parties, generated by the Party of their nationality, in accordance with the Agreement on interconnection of schemes for electronic identification of the citizens of the Western Balkans.

ENTRY, MOVEMENT, STAY AND WORK

Article 3

The Contracting Parties undertake to simplify the administrative procedures for entry, movement, stay and work of the citizens of other Contracting Parties.

The Contracting Parties guarantee that citizens of other Contracting Parties have equal access to the labour market in the Receiving Party, in accordance with this Agreement and the domestic legislation.

Article 4

A citizen of one of the Contracting Parties, in addition to the rights provided by the domestic legislation on the work of foreigners, shall have the right of entry and residence for work purposes in the Receiving Party in accordance with this Agreement, provided that:

- 1) he/she has a valid ID card or biometric travel document, valid for at least 90 days counting until the expiring date,
- 2) he/she has no ban on entry and stay in the territory of the other Contracting Party,
- 3) he/she does not pose a threat to the public order, national security, public health or the international relations of the other Contracting Party.

Article 5

A citizen of one Contracting Party who does not meet the requirements of Article 4 of this Agreement shall be denied free access to the labour market of the other Contracting Party in accordance with the domestic legislation of the Receiving Party.

Article 6

A citizen of one Contracting Party shall abide by the domestic legislation of the Receiving Party when entering, staying and working in the territory of the Receiving Party.

Each Contracting Party, in accordance with its domestic legislation, reserves the right to revoke the stay in its territory to a citizen of the other Contracting Party.

Article 7

In order to exercise the right to free access to the labour market, a citizen of a Contracting Party shall register both personal and other data as required by the appropriate online electronic service developed by each Contracting Party in compliance with domestic legislation and Agreement on interconnection of schemes for electronic identification of the citizens of the Western Balkans.

Registration referred to in paragraph 1 of this Article may be performed prior to entering the territory of the Receiving Party, or following entry, but no later than 90 days from entering the territory of the Receiving Party.

A citizen of a Contracting Party who has Open Balkan ID number, shall be deemed to have registered for free access to the labour market in the territory of the Receiving Party after being electronically notified that the application procedure has been completed and that free access to the labour market has been approved, which shall entitle him/her to free access to the labour market.

Approval referred to in paragraph 3 of this Article shall allow a citizen of a Contracting Party to stay in the territory of the Receiving Party for up to two (2) years with the possibility for re-registration, provided that the conditions set out in Article 4 and 6 of this Agreement, are met.

Approval for free access to the labour market ensures the exercise of the right to employment without needing to obtain a work and residence permit in the Receiving Party, including the exclusion of application fees or tariffs as per the domestic legislation.

Approval for free access to the labour market in the Receiving Party excludes the right for state employment incentives unless otherwise agreed by the Contracting Parties.

If a citizen of a Contracting Party, to whom free access to the labour market in the Receiving Party has been approved in compliance with paragraph 3 of this Article, changes any of the data entered through the online electronic service of the Receiving Party, he/she shall report such information without delay via that online electronic service.

Article 8

In the case that application for free access to labour market has not been approved, the domestic legislation of the Receiving Party shall apply, of which the applicant shall be notified electronically.

Approval for free access to labour market shall cease to be valid if the stay in the territory of the Receiving Party of a citizen of a Contracting Party, in compliance with the domestic legislation, is subsequently cancelled, in case it is subsequently discovered that the approval for free access to the labour market was issued based on false information or on withholding of information on the actual purpose and circumstances of the employment, or if the reasons for which the approval for free access to the labour market had been issued, have ceased to exist.

Article 9

The provisions of this Agreement shall not apply with respect to the fulfilment of the requirements for applying for permanent stay in the Receiving Party.

A citizen of the Contracting Party who intends to apply for permanent stay in the Receiving Party shall be obliged to act in accordance with the domestic legislation of that Receiving Party.

Article 10

The provisions of this agreement shall not apply to citizens who are entering or staying in the territory of the other Contracting Party for purposes of tourism or other purposes not related to free access to the labor market according to this Agreement.

However, citizens referred to in paragraph 1 of this Article are not precluded from making use of this Agreement, should they want to apply for free access to labor market in accordance with Article 7, paragraph 1 of this Agreement.

JOINT COMMITTEE

Article 11

A Joint committee shall be established based on this Agreement tasked with organising, coordinating and controlling activities related to the implementation of this Agreement.

Article 12

The Joint committee shall be composed of at least five representatives of each Contracting Party.

Article 13

The Joint committee shall meet at least once a year and shall report every six months to the Contracting Parties about the implementation of this Agreement.

The Joint committee shall have its first meeting within 30 days from the entry into force of this Agreement.

The Joint committee shall, at its first meeting, adopt its rules of procedure.

TRANSITIONAL AND FINAL PROVISIONS

Article 14

The Contracting Parties undertake to align their domestic legislation with the EU acquis on matters related to the implementation of this Agreement.

Article 15

Any matter that is not regulated by this Agreement shall be governed by the domestic legislation of the Receiving Party.

Article 16

The Contracting Parties agree that additional protocols may further regulate matters relevant to the implementation of this Agreement, especially matters related to the information system enabling the registration, as well as matters related to stay, movement and work of citizens in the territory of the Receiving Party.

The protocols shall be concluded by the competent authorities of the Contracting Parties.

Article 17

Any dispute arising from the interpretation or application of this Agreement shall be settled through negotiations.

Article 18

This Agreement shall not affect the rights and obligations of the Contracting Parties arising from other international treaties to which they are parties.

The Contracting Parties agree that agreement on social security shall be concluded.

Article 19

This Agreement shall be subject to ratification or approval in accordance with the domestic procedures of each Contracting Party. The Republic of Albania shall act as the Depositary of this Agreement.

This Agreement shall enter into force on the 30th (thirtieth) day following the date of the deposit of instruments of ratification by at least two Contracting Parties and shall produce legal effect only between those Contracting Parties.

For a Contracting Party which ratifies or approves this Agreement after its entry into force in accordance with paragraph 2 of this Article, the Agreement shall enter into force on the 30th (thirtieth) day following the date of the deposit of instrument of ratification by that Contracting Party.

Provided that this Agreement has entered into force, its application shall begin on the date of the entry into force of the Agreement on interconnection of schemes for electronic identification of the citizens of the Western Balkans, concluded by the same Contracting Parties.

This Agreement may be amended upon mutual consent of all Contracting Parties.

The Agreement shall remain in force indefinitely.

Each Contracting Party may withdraw from this Agreement by notifying the Depositary, in written form, of its intention to withdraw. In such a case, the Agreement shall cease to be in force for that Contracting Party on the 30th (thirtieth) day following the date of the receipt of the notice by the Depositary.

The original of this Agreement in a single copy in the English language shall be deposited with the Depositary, which shall transmit a certified copy to each Contracting Party.

Done in Tirana, on the twenty-first December, two thousand twenty-one.

Aleksandar Vučić
President of the Republic of Serbia

Zoran Zaev
President of the Government of the
Republic of
North Macedonia

Edi Rama
Prime Minister of the
Republic of Albania

СПОРАЗУМ
О УСЛОВИМА ЗА СЛОБОДАН ПРИСТУП ТРЖИШТУ РАДА НА
ЗАПАДНОМ БАЛКАНУ

ПРЕАМБУЛА

Ми, учесници са Западног Балкана заједно „Уговорне стране”, а појединачно „Уговорна страна”

ИЗРАЖАВАЈУЋИ вољу за јачањем регионалне сарадње и узајамног разумевања, са циљем доприношења економском развоју и увећању економског раста, инвестиција и запошљавања на Западном Балкану,

РАЗМАТРАЈУЋИ значај области кретања радника, са циљем обезбеђивања напретка и економског просперитета,

ИМАЈУЋИ НА УМУ Заједничку изјаву потписану у Новом Саду 10. октобра 2019. године, која се заснива на примени четири кључне слободе Европске уније на Западном Балкану,

ПРИЗНАЈУЋИ Заједничку изјаву председника Владе Републике Албаније, председника Владе Републике Северне Македоније и председника Републике Србије, усвојену на Самиту за Западни Балкан у Охриду 10. новембра 2019. године,

ПРИЗНАЈУЋИ Заједничку изјаву председника Владе Републике Албаније, председника Владе Републике Северне Македоније и председника Републике Србије, усвојену на Самиту за Западни Балкан у Тирани, 21. децембра 2019. године,

НА ОСНОВУ Меморандума о разумевању о сарадњи у вези са слободним приступом тржишту рада на Западном Балкану, потписаном у Скопљу 29. јула 2021. године,

ИСТИЧУЋИ да ниједна одредба овог Споразума не може да се тумачи као изузимање Уговорних страна од њихових права и обавеза по постојећим споразумима, укључујући њихове постојеће регионалне и билатералне споразуме о трговини,

ПОЗИВАЈУЋИ остале учеснике са Западног Балкана да се придруже овом споразуму у духу инклузивности, регионалне сарадње и у смислу побољшања живота свих из региона,

Овом приликом се договарају као што следи:

ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Држављани Уговорних страна, на које се овај Споразум примењује, имају право да се слободно крећу, бораве и раде на територијама Уговорних страна, у складу са овим Споразумом.

ДЕФИНИЦИЈЕ

Члан 2.

За сврху овог Споразума, следећи термини имају значење:

- 1) „Држављанин” – лице које има држављанство једне од Уговорних страна,
- 2) „Национално законодавство” – закони и други нормативни акти који су на снази у једној од Уговорних страна.
- 3) „Страна пријема” – Уговорна страна на чију територију држављанин друге Уговорне стране улази, борави и ради
- 4) „Идентификациони број Отвореног Балкана” – јединствени идентификациони број који је Уговорна страна чије држављанство има издала држављанину, у складу са Споразумом о повезивању шема електронске идентификације грађана Западног Балкана, у сврху коришћења електронских услуга у оквиру иницијативе Отворени Балкан.

УЛАЗАК, КРЕТАЊЕ, БОРАВАК И РАД

Члан 3.

Уговорне стране се обавезују да поједноставе административне процедуре за улазак, кретање, боравак и рад држављана других Уговорних страна.

Уговорне стране гарантују да држављани других Уговорних страна имају једнак приступ тржишту рада у Страни пријема, у складу са овим Споразумом и националним законодавством.

Члан 4.

Држављанин једне од Уговорних страна, поред права прописаних националним законодавством о раду странаца, има право уласка и боравака у сврху рада у Страни пријема, у складу са овим Споразумом, под условом да:

- 1) Поседује важећу личну карту или биометријску путну исправу, која важи најмање 90 дана, рачунајући до датума истека,
- 2) Нема забрану уласка и боравака на територији друге Уговорне стране,
- 3) Не представља претњу по јавни поредак, националну безбедност, јавно здравље или међународне односе друге Уговорне стране.

Члан 5.

Држављанину једне Уговорне стране, који не испуњава услове из члана 4. овог Споразума, одбиће се слободан приступ тржишту рада у другој Уговорној страни, у складу са националним законодавством Стране пријема.

Члан 6.

Држављанин једне Уговорне стране поштоваће национално законодавство Стране пријема, приликом уласка, боравака и рада на територији Стране пријема.

Свака Уговорна страна, у складу са својим националним законодавством, задржава право да откаже боравак на својој територији држављанину друге Уговорне стране.

Члан 7.

Ради остваривања права на слободан приступ тржишту рада, држављанин Уговорне стране ће регистровати личне и друге податке, на начин како то захтева одговарајућа електронска услуга израђена од стране сваке Уговорне стране, у складу са националним законодавством и Споразумом о повезивању шема електронске идентификације грађана Западног Балкана.

Регистрација из става 1. овог члана може се извршити пре уласка на територију Стране пријема, или након уласка, али не касније од 90 дана од дана уласка на територију Стране пријема.

Сматра се да је држављанин Уговорне стране коме је претходно одређен Идентификациони број Отвореног Балкана, извршио регистрацију за слободан приступ тржишту рада на територији Стране пријема, након што електронским путем буде обавештен да је процедура регистрације завршена и да му је слободан приступ тржишту рада одобрен, чиме стиче право на слободан приступ тржишту рада.

Одобрење из става 3. овог члана омогућава држављанину Уговорне стране да борави на територији Стране пријема до две (2) године, укључујући могућност да, након истека одобрења, изврши поновну регистрацију, уколико су испуњени услови прописани у члановима 4. и 6. овог Споразума.

Одобрење за слободан приступ тржишту рада омогућава остваривање права на запослење, без потребе прибављања дозволе за рад и дозволе боравка у Страни пријема, укључујући и право на ослобађање плаћања такси прописаних националним законодавством.

Одобрење за слободан приступ тржишту рада у Страни пријема искључује право на државне подстицаје за запошљавање, изузев ако Уговорне стране нису другачије договориле.

Уколико држављанин Уговорне стране, коме је у складу са ставом 3. овог члана одобрен слободан приступ тржишту рада у Страни пријема, промени било који податак унет путем електронске услуге Стране пријема, без одлагања ће, путем исте електронске услуге, извршити пријаву података који се мењају.

Члан 8.

У случају да пријава за слободан приступ тржишту рада није одобрена, примењује се национално законодавство Стране пријема, о чему се подносилац пријаве обавештава електронским путем.

Одобрење за слободан приступ тржишту рада престаје да важи уколико се боравак држављанина Уговорне стране на територији Стране пријема, у складу са националним законодавством, накнадно откаже, у случају да се накнадно открије да је одобрење за слободан приступ тржишту рада издато на основу лажних информација или на основу прикривања стварне сврхе и околности везаних за запослење, или уколико су разлози због којих је одобрење за слободан приступ тржишту рада издато, престали да постоје.

Члан 9.

Одредбе овог Споразума се не примењују у погледу испуњења услова за подношење захтева за стални боравак у страни пријема.

Држављанин Уговорне стране који намерава да поднесе захтев за стални боравак у Страни пријема, у обавези је да поступа у складу са националним законодавством Стране пријема.

Члан 10.

Одредбе овог Споразума се не примењују на држављане који улазе или бораве на територији друге Уговорне стране по основу туризма или другом основу који није везан за слободан приступ тржишту рада, и није предмет овог Споразума.

Међутим, држављанину из става 1. овог члана није ускраћено да искористи овај Споразум, уколико жели да се региструје за слободан приступ тржишту рада у складу са чланом 7. став 1. овог Споразума.

ЗАЈЕДНИЧКА КОМИСИЈА

Члан 11.

На основу овог Споразума се оснива Заједничка комисија са задатком да организује, координира и контролише активности у вези са применом овог Споразума.

Члан 12.

Заједничка комисија ће бити састављена од најмање пет представника сваке Уговорне стране.

Члан 13.

Заједничка комисија је у обавези да се састаје најмање једном годишње, а да сваких шест месеци извештава Уговорне стране о примени овог Споразума.

Заједничка комисија ће свој први састанак имати 30 дана од дана ступања овог Споразума на снагу.

На првом састанку, Заједничка комисија ће усвојити свој пословник о раду.

ПРЕЛАЗНЕ И КОНАЧНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 14.

Уговорне стране се обавезују да ускладе своје национално законодавство са правним тековинама ЕУ у вези са питањима која се односе на примену овог Споразума.

Члан 15.

Свако питање које није регулисано овим Споразумом предмет је националног законодавства Стране пријема.

Члан 16.

Уговорне стране су сагласне да се додатним протоколима могу даље регулисати питања која су релевантна за примену овог Споразума, нарочито питања у вези са информационим системом који омогућава регистрацију, као и питања у вези са боравком, кретањем и радом држављана на територији Стране пријема.

Протоколе закључују надлежни органи Уговорних страна.

Члан 17.

Сваки спор који настане у вези са тумачењем или применом овог Споразума, решава се путем преговора.

Члан 18.

Овај Споразум не утиче на права и обавезе Уговорних страна које произилазе из других међународних споразума, чије су оне потписнице.

Уговорне стране су сагласне да се закључи Споразум о социјалном осигурању.

Члан 19.

Овај Споразум је предмет ратификације или одобрења у складу са националним процедурама сваке Уговорне стране. Република Албанија је Депозитар овог Споразума.

Овај Споразум ступа на снагу 30. (тридесетог) дана од датума полагања инструмената ратификације од стране најмање две Уговорне стране и производи правно дејство само између тих Уговорних страна.

За Уговорну страну која ратификује или одобри овај Споразум после његовог ступања на снагу у складу са ставом 2 овог члана, Споразум ступа на снагу 30. (тридесетог) дана од датума полагања инструмената ратификације од стране те Уговорне стране.

Под условом да је овај Споразум ступио на снагу, његова примена почиње на датум ступања на снагу Споразума о повезивању шема електронске идентификације грађана Западног Балкана, закљученог између истих Уговорних страна.

Овај Споразум може да се измени и допуни на основу узајамне сагласности свих Уговорних снага.

Споразум остаје на снази на неодређено време.

Свака Уговорна страна може да се повуче из овог Споразума обавештавајући Депозитара у писменој форми о својој намери да се повуче. У том случају, Споразум престаје да буде на снази за ту Уговорну страну 30. (тридесетог) дана од датума пријема обавештења од Депозитара.

Оригинал овог Споразума, у једном примерку на енглеском језику, остаје код Депозитара, који ће проследити оверену копију свакој Уговорној страни.

Сачињено у Тирани, 21. децембра 2021. године.

Александар Вучић
председник Републике Србије

Зоран Заев
председник Владе
Републике Северне Македоније

Еди Рама
председник Владе
Републике Албаније

Члан 3.

Овај закон ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије – Међународни уговори”.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

I. УСТАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Уставни основ за доношење Закона о потврђивању Споразума о условима за слободан приступ тржишту рада на Западном Балкану садржан је у одредби члана 97. тачка 1. Устава Републике Србије, којом је прописано да Република Србија уређује и обезбеђује свој међународни положај и односе са другим државама.

II. РАЗЛОЗИ ЗА ПОТВРЂИВАЊЕ СПОРАЗУМА

Споразум о условима за слободан приступ тржишту рада на Западном Балкану потписан је у Тирани, 21. децембра 2021. године. Споразум је закључен као део иницијативе „Отворени Балкан”.

Потврђивање наведеног споразума омогућује се његово ступање на снагу, како је предвиђено чланом 19. тог споразума.

III. ДА ЛИ СЕ МЕЂУНАРОДНИМ УГОВОРОМ СТВАРАЈУ ФИНАНСИЈСКЕ ОБАВЕЗЕ У ЊЕГОВОМ ИЗВРШАВАЊУ

Споразумом о условима за слободан приступ тржишту рада на Западном Балкану не стварају се финансијске обавезе у његовом извршавању.

IV. ПРОЦЕНА ПОТРЕБНИХ ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ СПОРАЗУМА

За спровођење овог закона у 2021. години није потребно обезбедити средства из буџета Републике Србије, као ни у наредне две фискалне године.

V. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА ПО ХИТНОМ ПОСТУПКУ

Доношење Закона о потврђивању Споразума о условима за слободан приступ тржишту рада на Западном Балкану предлаже се у циљу ефикаснијег поступка реализације Споразума о условима за слободан приступ тржишту рада на Западном Балкану, у оквиру иницијативе „Отворени Балкан”, по хитном поступку у складу са чланом 167. Пословника Народне скупштине („Службени гласник РС”, број 20/12 – пречишћени текст), а ради испуњења међународних обавеза и евентуалног отклањања штетних последица по рад органа и организација.

VI. РАЗЛОЗИ ЗБОГ КОЈИХ СЕ ПРЕДЛАЖЕ ДА ЗАКОН СТУПИ НА СНАГУ ПРЕ ОСМОГ ДАНА ОД ДАНА ОБЈАВЉИВАЊА У „СЛУЖБЕНОМ ГЛАСНИКУ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ”

Ступање на снагу овог закона наредног дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије” предлаже се из разлога реализације Споразума о условима за слободан приступ тржишту рада на Западном Балкану, у оквиру иницијативе „Отворени Балкан”, а из разлога наведених за предлагање доношења овог закона по хитном поступку.